

MONUMENTENWACHT
FRYSLÂN

onderhoudswijzer

Rietbedekking

Vernieuwen en onderhouden van rietbedekking

Veel monumenten beschikken over een prachtige rieten bedekking. Rietbedekking vraagt echter om regelmatig onderhoud en periodieke vervanging. In deze onderhoudswijzer zetten we een aantal uitgangspunten op een rijtje waar u rekening mee moet houden als u rietbedekking aanpakt.

Vernieuwen van het riet

Kwaliteit riet, dikte en bevestiging

1. Gebruik dun éénjarig riet met een frisse gele kleur en een sterke harde dikwandige stengel.
2. Voor monumenten moet u riet uit eigen land gebruiken, voorzien van een certificaat van herkomst.
3. Let op: zogenaamd dullenriet is op monumenten niet toegestaan. Deze rietsoort heeft een te korte levensduur.
4. Het riet moet 140 centimeter tot maximaal 180 centimeter lang zijn en mag niet op maat gesneden worden zodat de pluimen of het uitgegroeide bovineinde er af gaan.
5. Rietbedekking op dakvlakken korter dan 7 meter moet onder 25 centimeter en boven 22 centimeter dik zijn. Voor dakvlakken langer dan 7 meter geldt 28 centimeter en 25 centimeter. Bij dakhellingen minder dan 45 graden komt er per graad ongeveer 1 centimeter dikte bij.
6. De rieten bedekking moet een zo groot mogelijke slijtlaag hebben van 9 tot 10 centimeter en een korte gelijkmatige stoppel.
7. Gebruik bij het dekken spandraad nr. 6 in dubbel gegalvaniseerd of roestvaststaal. Gebruik als binddraad nr. 18 in roestvaststaal. Gegalvaniseerd draad is niet toegestaan, omdat dit op den duur gaat roesten.
8. Kies voor schroeven of spijkers om nieuwe deklatten vast te zetten. Deze mag u nooit nieten. Gebruik bij voorkeur draadnagels met een dunne schacht en 80 millimeter lengte.
9. Behoud bij het herstelwerk aan de dakconstructie de originele constructie. Heel bezaagde eiken sporen aan met eiken, rondhoutsporen met rondhout, inclusief de kenmerkende traditionele houtverbindingen.
10. Laat de aannemer en de rietdekker vroegtijdig overleggen over de juiste maatvoering, verbetering van de detaillering en aansluitingen.

Afwerking, aansluitingen en goten

Bij boerderijen worden doorgaans gesmoorde rietvorsten toegepast. In de villabouw komen ook veel rode rietvorsten voor. Deze rietvorsten dienen op een speciale wijze gelegd te worden:

1. Gebruik een met kunstvezels gewapende kalkspecie. Let er op dat het riet bij de nok zo hoog is opgewerkt dat tussen de dreef en vorst maximaal 4 centimeter overblijft. Dit in verband met het lospikken van het riet door vogels wat versnelde slijtage en stormgevoeligheid veroorzaakt.
1. Gebruik zwaar lood bij alle aansluitingen tegen muren en bij schoorstenen. Zet al het lood vast met loodproppen of koperen nagels.
2. Bij aansluitingen van pannen op riet moet u boven de bovenste panlat een staande panlat aanbrengen. Laat het riet aan de boven- en zijkant ver genoeg over de pannen heen dekken. Plaats onder de pannen van de buitenste rij een verticale staande panlat.
3. Kies voor gietijzeren dakramen met platte kanten voor het indekken met riet. Dek de dakramen zo strak mogelijk aan en zorg voor zijgootjes om lekkages te voorkomen.
4. Riet op dakkapellen slijt meestal sneller door een flauwere dakhelling. Zorg daarom voor voldoende deklatten.
5. Bij een binnenhoek tussen twee dakvlakken (ook wel kil genoemd) wordt het toepassen van zinken goten sterk ontraden vanwege de aantasting door het kiezelzuur uit het nieuwe riet. Bij voorkeur het riet in killen doordekken!
6. Bij de druipkant boven deuren kunt u een (mast)goot aanbrengen. Laat de druipkant van het riet zover mogelijk naar voren verleggen, zodat het water in de goot druipt. Coat de goot tegen kiezelzuuraantasting.

Onderhoud, isolatie en brandpreventie

Onderhoud

1. De eerste 8 tot 10 jaar heeft een nieuwe rietbedekking nauwelijks onderhoud nodig. Daarna zijn de killen, druippunten onder dakkapellen en rietvorsten punten belangrijke aandachtspunten. Regelmatig onderhoud verlengt de levensduur aanzienlijk.
2. Zorg dat schoorsteenvegers, communicatietechnici, inspecteurs van de bliksembeveiliging, ramenwassers, schilders en aannemers die op het dak moeten zijn, weten dat riet geen puntlasten verdraagt.
3. Inspecteer zelf regelmatig het dak, zeker na een hevige storm of na onderhoudswerkzaamheden door eerder genoemde vaklieden.
4. Verhelp gaten in de rietbedekking die er door vogels in het voorjaar in worden getrokken. Deze plekken zijn een zwak punt voor een storm en lokken andere grotere vogels uit tot trekken van nog grotere gaten.
5. Houdt het dak schoon van algen, mos en blad. Daardoor droogt het riet beter. Hoe sneller een dak droogt na regen, hoe langer de levensduur.
6. Behandel nieuw riet dat groen is door algen met algendodend middel. Bekende middelen zijn Diuron of Uracon.
7. Vul het riet bij waar dat nodig is. Op plekken met slijtage kunt u het riet aanvullen door de spandraad los te maken en de rietbedekking op dikte te brengen met riet dat u er tussen stopt. Daardoor is het nieuwe riet niet zichtbaar.

8. Een andere methode is het zichtbaar opstoppen of doorstoppen. Hierbij steekt u kleine bossen riet in de oude rietbedekking. Met zichtbare spandraden bindt u het riet en klopt u het opnieuw in vorm.

Isolatie

Riet voldoet niet aan de isolatiewaarde uit het Bouwbesluit. Daarom is er aanvullende isolatie vereist. Aanvullende isolatie verhoogt echter de kans op vocht dieper in het riet. Door aanvullende isolatie blijft riet kouder en langer nat, waardoor de kans op versnelde groei van algen en/of mos toeneemt. Win daarom eerst advies van een deskundig rietdekker in voor u aan de slag gaat met het aanbrengen van isolatie.

Brandpreventie

Nieuw riet bent u verplicht te behandelen met een brandvertragend middel. Dat geldt echter alleen wanneer de afstand tussen uw gebouw en andere bebouwing minder is dan 15 meter. Let daarbij op de volgende aandachtspunten:

1. Brandvertragende middelen zijn milieubelastend en zijn slechts een tijdelijke oplossing. Met het verwerken van de slijtlaag van het riet, verdwijnt ook het brandvertragende middel.
2. U bent verplicht minimaal één brandblusser van 5 kilogram, liefst 10 kilogram in de keuken te hebben, bij voorkeur aangevuld met een brandslanghaspel.
3. Laat schoorstenen voor houtkachels minimaal twee keer per jaar schoon maken.
4. Zorg voor een vonkenvanger in de schoorsteen.
5. Verbrand geen papier en karton in de open haard of houtkachel. Dit veroorzaakt veel vlieg vuur.
6. Zorg tot slot voor een veilige en goedgekeurde elektrische installatie. Kortsluiting is een veel voorkomende oorzaak van brand in oude gebouwen.

Verzekeringen

De premie voor een opstalverzekering is bij een gebouw met rietbedekking twee tot driemaal hoger dan bij een gebouw met een harde dakbedekking.

Plaatselijke onderlinge verzekeringsmaatschappijen bieden u meestal de gunstigste premies. Deze maatschappijen zijn verenigingen waarvan u lid wordt. Sommige van deze verzekeringsmaatschappijen zijn gespecialiseerd in de agrarische markt en hebben daardoor veel ervaring met het verzekeren van panden met rietbedekking.

Aanvragen offerte

Wij raden u aan voorafgaand aan de werkzaamheden bij meerdere rietdekkers een offerte op te vragen. Dat geeft u de mogelijkheid om kosten en kwaliteit met elkaar te vergelijken. Let bij het opstellen van de offerte in ieder geval op de volgende zaken.

1. Laat de rietdekker de prijzen voldoende specificeren in de diverse onderdelen, onder meer:
  - aantal m² riet met de prijs per m²
  - het aantal bossen riet met bandmaat per m²
  - een aparte prijs voor het aanbrengen van de deklatten

- het indekken van alle dakramen, dakkapellen en doorvoeren
  - het aanbrengen van de nokvorst of strovorst
2. Laat de rietdekker de herkomst van het riet vermelden met een certificaat van herkomst.
  3. Stel duidelijk vast welke werkzaamheden de aannemer uitvoert (bijvoorbeeld knelplanken en zalinggoten aanleggen) en welke werkzaamheden de rietdekker voor zijn rekening neemt.
  4. Leg vast in de offerte wie de oude rietbedekking verwijdert en afvoert. In verband met verscherpte milieuregels is verbranden van het oude riet meestal niet meer toegestaan.

Garantie aanvragen

Spreek met een rietdekker een garantietermijn van 10 jaar af, waarbij de rietdekker jaarlijks het dak controleert. Daarna kunt u met de rietdekker een onderhoudscontract afsluiten.

Heeft u nog vragen over het vernieuwen en onderhouden van rietbedekking? Neem contact met ons op via mail (info@monumentenwachtfryslan.nl) of telefoon (058 215 73 65).